

Seat No. : _____

TP-101

B.A. Sem.-III

May-2013

Sanskrit Core-203

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : પ્રશ્નપત્ર અનુસાર પ્રશ્નક્રમાંક લખો.

Instruction : Mention the question number as shown in the question paper.

૧. (અ) વૈદિક રાષ્ટ્રીય દેવતા અંગે નોંધ લખો. ૭
1. (A) Write a note on Vedic National God. 7

અથવા/OR

સર્વાધિક સ્તવાયેલ પૃથ્વી સ્થાનીય દેવતા અંગે નોંધ લખો.

Write a note on Vedic God, worshipped profusely as પૃથ્વી સ્થાનીય દેવતા.

- (બ) નીચે દર્શાવેલ માંથી કોઈ એકનો જવાબ આપો : ૪
(B) Answer any one of the following : 4

(૧) શબ્દ નોંધ લખો : સપ્ત સિન્ધૂન્ । કવિક્રતુઃ ।

(1) Write word notes on : સપ્ત સિન્ધૂન્ । કવિક્રતુઃ ।

(૨) ઋગ્વેદ (૩.૩૩) વિશ્વામિત્ર-નદી-સંવાદસૂક્તમ્ માં નદીઓ માટે પ્રયોજાયેલ વિશેષણો.

(2) Adjectives applied for the rivers in Rigveda's (3.33) વિશ્વામિત્ર-નદી-સંવાદસૂક્તમ્ ।

- (ક) નીચેની ઋચાઓ પૈકી કોઈ એકને સમજાવો : ૩

- (C) Explain any one of the following RCS : 3

(1) અગ્નિનાં રયિમશ્નવત્ પોષમેવ દિવેદિવે ।

યશસં વીરક્તમમ્ ॥ ૧.૧.૩ ॥

(2) યઃ શમ્બેરં પર્વતેષુ ક્ષિયન્તં ચત્વારિશ્યાં શરદ્યન્વિન્દત્ ।

ઓજાયમાનં યો અહિં જઘાન દાનું શયાનં સ જનાસ ઇન્દ્રઃ ॥ ૨.૧૨.૨૭ ॥

૨. (અ) પુરુષ સૂક્તમાં પ્રસ્તુત તત્ત્વવિચાર ચર્ચો. ૭
2. (A) Discuss philosophical concept as depicted in પુરુષ સૂક્ત. 7

અથવા/OR

નાસદીય સૂક્તમાં ૨જૂ થયેલ 'સૃષ્ટિ' સંદર્ભે વિચારો ચર્ચો.

Discuss various views regarding 'સૃષ્ટિ' as presented in નાસદીય સૂક્તમ્.

- (બ) નીચે લખેલ પૈકી કોઈ એકનો જવાબ આપો : ૪
- (B) Answer any **one** of the following : 4
- (૧) શબ્દ નોંધ લખો : તમસા ગૂઢહમ્ । સપ્ત સમિધઃ ।
- (1) Write word notes : તમસા ગૂઢહમ્ । સપ્ત સમિધઃ ।
- (૨) નાસદાસીન્નો સદાસીત્ – સમજાવો.
- (2) Explain – નાસદાસીન્નો સદાસીત્.
- (ક) નીચે આપેલ મંત્રો પૈકી કોઈ એકને સમજાવો : ૩
- (C) Explain any **one** of the following : 3
- (1) બ્રાહ્મણોઽસ્ય મુર્ખમાસીદ્બાહૂ રાજન્યઃ કૃતઃ ।
- ઠૂરૂ તદસ્ય યદ્વૈશ્યઃ પદભ્યાં શૂદ્રો અજાયત ॥ ૧૨ ॥
- (2) ઇયં વિસૃષ્ટિર્યત્ આબ્ભૂવ યદિવા દુધે યદિ વા ન ।
- યો અસ્યાધ્યક્ષઃ પુરમે વ્યોમન્ત્સો અઙ્ગ વેદ યદિ વા ન વેદ ॥૩॥
૩. (અ) પુરુરવા ઉર્વશી સંવાદ સૂક્ત (૧૦.૮૫)ની અર્થકતા ચર્ચો. ૭
૩. (A) Discuss the significance of પુરુરવા ઉર્વશી સંવાદસૂક્તમ્ (૧૦.૯૫). 7
- અથવા/OR**
- વિશ્વામિત્ર નદી સંવાદ સૂક્તનું રસદર્શન કરો. (૩.૩૩)
- Critically evaluate વિશ્વામિત્રનદીસંવાદસૂક્તમ્. (3.33)
- (બ) નીચે આપેલ વિકલ્પો પૈકી કોઈ એકનો જવાબ આપો : ૪
- (B) Answer any **one** of the following : 4
- (૧) શબ્દ નોંધ લખો : ઋતાવરી । કિંયુઃ ।
- (1) Write word notes : ઋતાવરી । કિંયુઃ ।
- (૨) ‘પુરુરવા ઉર્વશી સંવાદ સૂક્ત’ દ્વારા પ્રસ્તુત રૂપક.
- (2) Metaphorical interpretation of ‘પુરુરવા ઉર્વશી સંવાદસૂક્તમ્ ।’
- (ક) નીચે આપેલ પૈકી કોઈ એક મંત્ર સ્પષ્ટ કરો : ૩
- (C) Explain any **one** of the following RCS : 3
- (૧) પ્ર પર્વૈતાનામુશતી ઉપસ્થાદશ્વૈઙ્વ વિષિતે હાસમાને ।
- ગાવૈવ શુભ્રે માતરાં રિહાણે વિપાદહ્ણુતુદ્રી પયસાજવેતે ॥ ૧ ॥
- (૨) હયે જાયે મનસા તિષ્ઠ ધોરે વચાસિ મિશ્રા કૃણવાવહૈ નુ ।
- ન નૌ મન્ત્રા અનુદિતાસ એતે મયસ્કરન્ પરતરે ચનાહન્ ॥

૪. (અ) સામવેદ સંહિતાનો પરિચય આપો. ૭
4. (A) Give Introduction of સામવેદ: । 7
- અથવા/OR**
- અથર્વવેદનું વિષય વૈવિધ્ય ચર્ચો.
- Discuss about the various subjects of અથર્વવેદ: ।
- (બ) નીચે આપેલ વિષયો પૈકી કોઈ એક અંગે નોંધ લખો : ૪
- (B) Answer any **one** of the following topics : 4
- (૧) યજુર્વેદની શાખાઓ.
- (1) Branches of યજુર્વેદ: ।
- (૨) સ્વરિતના પ્રકારો દર્શાવો.
- (2) Types of સ્વરિત ।
- (ક) નીચે આપેલ પ્રશ્નો પૈકી કોઈ એકનો જવાબ આપો : ૩
- (C) Answer any **one** of the following questions : 3
- (૧) સ્વર-વ્યંજનનો તફાવત.
- (1) Difference between સ્વર-વ્યંજન.
- (૨) ઉદાત્ત અને અનુદાત્ત સ્વરો.
- (2) उदात्त and अनुदात्त स्वराs
૫. એક વાક્યમાં જવાબ આપો : ૧૪
5. Answer in a **one** sentence : 14
- (૧) વૈદિક દેવતાઓને કેટલા અને કયા સ્થાનોમાં વહેંચવામાં આવ્યાં છે ?
- (1) In how many places Vedic Gods are divided ? Name them.
- (૨) 'વેદ' શબ્દ કયા ધાતુમાંથી નિષ્પન્ન થયો છે ?
- (2) What is the root of the term વેદ ?
- (૩) કયા વૈદિક દેવતા પરાક્રમી દેવતા તરીકે પ્રસિદ્ધ છે ?
- (3) Which Vedic deity is famous as a deity of Adventures ?
- (૪) કયો વેદ ઈશ્વરની વિભૂતિ છે ?
- (4) Which Veda is વિભૂતિ of God ?
- (૫) ચાર વર્ણોની ઉત્પત્તિ કેવી રીતે થઈ છે ?
- (5) How four વર્ણોs are originated ?
- (૬) પુરુષ સૂક્તમાં કઈ ઋતુઓનો ઉલ્લેખ છે ?
- (6) Which seasons are mentioned in પુરુષ સૂક્ત ?

- (6) 'ऋषि'ની વ્યાખ્યા આપો.
- (7) Define the term ऋषि.
- (8) ऋग्वेદમાં કેટલાં મંત્રો છે ?
- (8) How many मन्त्रs are there in the Rigveda ?
- (9) પ્રાગ ઈન્ડો યુરોપિયન યુગની પ્રાચીનતમ પ્રેમકથા કઈ છે ?
- (9) Which is the oldest love story of Indo European age ?
- (10) કયો વેદ સમાજના બધા જ સ્તરોનો અભ્યાસ રજૂ કરે છે ?
- (10) Which Veda depicts all the aspects of the society ?
- (11) યજુર્વેદને કયા વેદ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (11) As which वेद-यजुर्वेद is known ?
- (12) અગ્નિ-સૂક્ત ૧.૧. કયા છંદમાં નિબદ્ધ છે ?
- (12) In which metre अग्नि-सूक्तम्-१.१ is composed ?
- (13) જનાસઃ – આ વૈદિક રૂપ સ્પષ્ટ કરો.
- (13) Clarify vedic form जनासः.
- (14) ऋग्वेદનું કેવી રીતે વિભાજન કરવામાં આવ્યું છે ? પ્રકાર દર્શાવો.
- (14) How Rigveda is divided ? Mention the divisions.
-